Řešení rekurentních rovnic

prof. Ing. Pavel Tvrdík CSc.

Katedra počítačových systémů FIT České vysoké učení technické v Praze

DSA, ZS 2009/10, Předn. 8

http://service.felk.cvut.cz/courses/X36DSA/

Příklady rekurentních rovnic

V předchozích přednáškách jsme viděli, že rekurzivní algoritmy dovolují okamžitě napsat výraz pro složitost ve formě rekurentní rovnice.

• QUICKSORT best case, MERGESORT:

$$t(n) = 2t(n/2) + \Theta(n) \tag{1}$$

• Heapify:

$$t(n) \le t(2n/3) + \Theta(1) \tag{2}$$

QUICKSORT worst case:

$$t(n) = t(n-1) + \Theta(n) \tag{3}$$

QUICKSORT average case:

$$t(n) = t(9n/10) + t(n/10) + O(n)$$
(4)

• FIBONACCI:

$$t(n) = t(n-1) + t(n-2) + \Theta(1)$$
(5)

Metody řešení rekurentních rovnic

- Problém analýzy složitosti rekurzivního algoritmu se přesouvá na problém asymptotického řešení rekurentních rovnic.
- Ukážeme si 4 základní metody:
 - Substituční.
 - Iterační.
 - Mistrovská.
 - Anihilace posloupností.

Substituční metoda

- Odhad (uhádnutí) tvaru řešení (=indukční hypotéza).
- Pomocí matematické indukce nalezení konstant a ověření správnosti odhadnutého řešení.

Tuto metodu lze použít pro určení horní i dolní meze na řešení.

Příklad

Uvažujme rovnici

$$t(n) = 2t(\lfloor n/2 \rfloor) + n \tag{6}$$

Jako horní odhad řešení zkusme

$$t(n) \le c n \log n$$
, kde $c > 0$ je vhodně zvolená konstanta. (7)

Indukcí dokažme správnost odhadu. Tedy, že pro řešení rovnice platí

$$t(n) = O(n \log n).$$

Indukční krok: Předpokládejme, že (7) platí pro $\lfloor n/2 \rfloor$ a dosaďme $t(\lfloor n/2 \rfloor) \le c \lfloor n/2 \rfloor \log \lfloor n/2 \rfloor$ do (6). Dostaneme

$$\begin{array}{lll} t(n) & \leq & 2(c \left \lfloor n/2 \right \rfloor \log \left \lfloor n/2 \right \rfloor) + n \\ & \leq & cn \log (n/2) + n \\ & = & cn \log n - cn \log 2 + n \\ & = & cn \log n - cn + n \\ & \leq & cn \log n, \quad \mathsf{pokud} \quad c \geq 1. \end{array}$$

Substituční metoda (pokračování příkladu)

Příklad

- Indukční základ: Je třeba dokázat, že \exists konstanta $c \ge 1$ taková, že (7) přímo platí pro počáteční hodnoty n.
- Pro jednoduchost předpokládejme, že platí t(1)=1. (Lze zvolit jakoukoli jinou konstantu.) Pak z (6) plyne t(2)=4 a t(3)=5.
- Pak ale (7) neplatí pro n=1, neboť ne \exists konstanta c taková, že $t(1) \le c \, 1 \log 1 = 0$.
- Naštěstí řešíme (6) asymptoticky, takže stačí ukázat, že (7) platí od nějakého $n_0 \ge 1$.
- Stačí proto ukázat, že lze zvolit dostatečně velkou konstantu c, aby platilo $t(2)=4\leq c\,2\log 2$ nebo $t(3)=5\leq c\,3\log 3$.
- Triviálně lze spočítat, že stačí zvolit $c \geq 2$.

Substituční metoda (pokračování příkladu)

Příklad

Naprosto analogickým způsobem lze ukázat, že pro řešení rovnice (6) platí

$$t(n) \ge c n \log n$$
, kde $c > 0$ je vhodně zvolená konstanta. (8)

Závěr:

Rovnice (6) má řešení $\Theta(n \log n)$.

Substituční metoda: Umění odhadu

- Neexistuje žádný obecný postup, který zaručí nalezení správného odhadu řešení.
- Umění dobrého odhadu je věc intuice a zkušenosti.
- Doporučují se dvě pomocné heuristiky:
 - Převedení nového neznámého případu na starý známý.
 - Postupné uzavírání do těsných dolních a horních mezí.

Příklad

Uvažujme rovnici

$$t(n) = 2t(\lfloor n/2 \rfloor + 20) + n \tag{9}$$

Pro velká n je rozdíl mezi rovnicemi (6) a (9) zanedbatelný, takže odhad (7) je použitelný. Je třeba pouze opravit konstanty.

Substituční metoda: Úskalí indukčního důkazu

 Indukční důkaz bude správný, pouze pokud jsme schopni dokázat přesný tvar indukční hypotézy.

Příklad

Uvažujme rovnici

$$t(n) = t(\lfloor n/2 \rfloor) + t(\lceil n/2 \rceil) + 1.$$
(10)

Zkusme ověřit odhad

$$t(n) \le cn$$
, kde $c > 0$ je vhodná konstanta. (11)

Indukční krok: Substitucí do (10) dostaneme

$$t(n) \le c \lfloor n/2 \rfloor + c \lceil n/2 \rceil + 1 = cn + 1.$$

Z toho ale **nevyplývá** $t(n) \le cn$ pro žádnou konstantu c.

Nepřesnost je ale pouze v aditivní konstantě!!!!

Substituční metoda: Úskalí indukčního důkazu (pokračování příkladu)

Příklad

Náprava spočívá ve volbě silnější indukční hypotézy. Chceme-li totiž pro velká n dokázat přísnější podmínku, musíme předpokládat přísnější podmínku pro nižší n. Stačí **zlepšit** odhad o aditivní konstantu:

$$t(n) \le cn-b, \quad \mathrm{kde} \ c > 0, b > 0 \ \mathrm{jsou} \ \mathrm{vhodn\'e} \ \mathrm{konstanty}.$$

Substitucí (12) do (10) dostaneme

$$t(n) \le (c \lfloor n/2 \rfloor - b) + (c \lceil n/2 \rceil - b) + 1 = cn - 2b + 1 \le cn - b,$$

pokud $b \ge 1$.

Substituční metoda: Chybování

Vždy, i přes volnost asymptotické notace, je třeba dokázat indukční hypotézu **přesně**, jinak může dojít k chybě.

Příklad

Např. pokud řešení rovnice (6) odhadneme pomocí hypotézy $t(n) \leq cn$ a dosadíme do (6), dostaneme

$$t(n) \le 2(c |n/2|) + n \le cn + n,$$

což ale nedokazuje indukční hypotézu, přestože **asymptoticky** indukční hypotéza platí!!!!!

Převod nového tvaru na známý

Někdy lze novou neznámou rovnici substitucí převést na tvar, který už umíme vyřešit.

Příklad

$$t(n) = 2t(\lfloor \sqrt{n} \rfloor) + \log n, \tag{13}$$

Každé číslo n lze vyjádřit ve tvaru $n=2^m$. Když zavedeme novou funkci $s(m)=t(2^m)$, pak rovnici (13) lze vyjádřit ve tvaru

$$s(m) = 2s(m/2) + m,$$
 (14)

která je identická s rovnicí (6) a jejíž řešení je: $s(m) = \Theta(m \log m)$. Zapsáním v původní proměnné n dostaneme řešení

$$t(n) = \Theta(\log n \log \log n).$$

Iterační metoda

- Rekurentní rovnici expandujeme její iterací, vedoucí na rozvoj konečné řady.
- 2 Řešením je součet vzniklé řady.

Také tuto metodu lze použít pro určení horní i spodní meze na řešení.

Příklad

Uvažujme rovnici

$$t(n) = 3t(\lfloor n/4 \rfloor) + n \tag{15}$$

Protože platí $\lfloor \lfloor n/4 \rfloor / 4 \rfloor = \lfloor n/4^2 \rfloor$ atd, postupnou iterací dostaneme

$$t(n) = n + 3t(\lfloor n/4 \rfloor)$$

$$= n + 3\lfloor n/4 \rfloor + 3^2t(\lfloor n/4^2 \rfloor)$$

$$= n + 3\lfloor n/4 \rfloor + 3^2\lfloor n/4^2 \rfloor + 3^3t(\lfloor n/4^3 \rfloor)$$

$$= \dots$$

$$= n + 3\lfloor n/4 \rfloor + 3^2\lfloor n/4^2 \rfloor + 3^3\lfloor n/4^3 \rfloor) + \dots + 3^{\log_4 n}\Theta(1).$$

Iterační metoda (pokračování)

Příklad

Po zanedbání zaokrouhlovacích chyb a doplněním na nekonečnou konvergentní geometrickou řadu dostaneme

$$t(n) \le n \sum_{i=0}^{\infty} \left(\frac{3}{4}\right)^i \le 4n.$$

Obecně je třeba

- určit počet iterací, nutných pro dosažení koncových podmínek,
- 2 sečíst nebo odhadnout součet konečné řady.

Kontrolní otázky:

Jak se bude lišit řešení rovnice

$$t(n) = 3t(\lfloor n/4 \rfloor) + kn$$
, kde k je konstanta? (16)

2 Jak se bude lišit řešení rovnice

$$t(n) = 3t(\lceil n/4 \rceil) + n? \tag{17}$$

Iterační metoda pro substituční metodu

Postupná iterace umožní odhadnout řešení a pak použít substituční metodu.

Příklad

Ověřme, že odhad $t(n) \leq cn$ pro nějakou konstantu c>0 vyhovuje rovnici (15).

- Indukční hypotéza: $t(\lfloor n/4 \rfloor) \le c \lfloor n/4 \rfloor$.
- Substituce: $t(n) \leq 3c \lfloor n/4 \rfloor + n \leq cn$ platí pro všechny $c \geq 4$.

Iterační metoda s pomocí stromu rekurzivních volání (SRV)

SRV jako vizualizace rozvoje rekurze je užitečnou pomůckou při iterační metodě.

- (1) Zkonstruuj SRV T.
- (2) Vypočti jeho hloubku h(T).
- (3) Vypočti jeho šířku w(T, i) v hloubce i.
- (4) Vypočti složitost c(i) výpočtu jedné podúlohy v uzlu v hloubce i.
- (5) Sečti složitost výpočtů podúloh cc(i) = w(T,i) * c(i) v uzlech v hloubce i. Speciálně sečti složitosti uzlů v hloubce h(T).
- (6) Sečti složitosti výpočtů přes celý T (všechny hladiny).

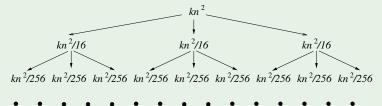
Příklad iterační metody s pomocí SRV

Příklad

$$t(n) = 3t(n/4) + kn^2, (18)$$

kde n/4 může znamenat buď $\lfloor n/4 \rfloor$ nebo $\lceil n/4 \rceil$ a tyto rozdíly zanedbáváme.

(1) Zkonstruuj strom T rekurzivních volání.

- (2) Vypočti jeho hloubku h(T).
 - Velikost podúlohy v hloubce i je $n/4^i$.
 - Listy v poslední hladině stromu odpovídají podúlohám konstantní velikosti, čili platí $n/4^{h(T)} = \Theta(1)$.
 - Protože $n=4^{\log_4 n}$, dostáváme $h(T)=\log_4 n$ a T má $\log_4 n+1$ hladin uzlů.
- (3) Vypočti jeho šířku w(T,i) v hloubce i.
 - T je úplný 3-ární strom.
 - V hloubce i je tedy $w(T,i)=3^i$ podúloh.
 - V poslední hladině h(T) je tedy $w(T,h(T))=3^{h(T)}=3^{\log_4 n}=n^{\log_4 3}$ podúloh.

- (4) Vypočti složitost výpočtu podúlohy c(i) v uzlu v hloubce i.
 - Ze zadání plyne $c(0) = kn^2$.
 - ▶ V hloubce 1 je $c(1) = k(n/4)^2$.
 - V hloubce i je $c(i) = k(n/4^i)^2$.
 - V hloubce h(T) je $c(h(T)) = \Theta(1)$ (tak byla hloubka stromu T určená).
- (5) Sečti složitost výpočtů podúloh cc(i) = w(T,i) * c(i) v uzlech v hloubce i. Speciálně sečti složitosti uzlů v posledním hladině stromu.
 - Triviálním násobením vyjde $cc(i) = \left(\frac{3}{16}\right)^i kn^2$ pro i < h(T).
 - Celková složitost v poslední hladině je $cc(h(T)) = n^{\log_4 3}\Theta(1) = \Theta(n^{\log_4 3}) = o(n).$

(6) Sečti složitosti výpočtů přes celý strom (všechny hladiny).

$$t(n) = kn^2 + \frac{3}{16}kn^2 + \left(\frac{3}{16}\right)^2kn^2 + \dots + \left(\frac{3}{16}\right)^{\log_4 n}kn^2 + \Theta(n^{\log_4 3})$$

$$\leq kn^2 \left(\sum_{i=0}^{\infty} \left(\frac{3}{16}\right)^i\right) + \Theta(n^{\log_4 3})$$

$$= \frac{1}{1 - \frac{3}{16}}kn^2 + \Theta(n^{\log_4 3})$$

$$= \frac{16}{13}kn^2 + o(n) = \Theta(n^2).$$

Mistrovská metoda

Věta

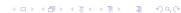
Nechť $a \geq 1$ a b > 1 jsou konstanty, f(n) funkce jedné proměnné. Uvažujme rekurentní rovnici

$$t(n) = at(n/b) + f(n), \tag{19}$$

kde n/b může znamenat buď $\lfloor n/b \rfloor$ nebo $\lceil n/b \rceil$ a tyto rozdíly zanedbáváme. Pak t(n) má následující asymptotické řešení:

- (1) Pokud $f(n)=O(n^{\log_b a-\varepsilon})$ pro nějakou konstantu $\varepsilon>0$, pak $t(n)=\Theta(n^{\log_b a}).$
- (2) Pokud $f(n) = \Theta(n^{\log_b a})$, pak $t(n) = \Theta(n^{\log_b a} \log n)$.
- (3) Pokud $f(n) = \Omega(n^{\log_b a + \varepsilon})$ pro nějakou konstantu $\varepsilon > 0$ a pokud $af(n/b) \le cf(n)$ pro nějakou konstantu c < 1 a všechny $n \ge n_0$, pak $t(n) = \Theta(f(n))$.

Důkaz. Dlouhý, vynechán.

Diskuze Mistrovské metody

- Rovnice odpovídá rekurzivnímu algoritmu, který dělí problém o velikosti n na a částí o velikosti n/b a na dělení a zpětné kombinování výsledků potřebuje f(n) času.
- Ve všech 3 případech se f(n) srovnává s $n^{\log_b a}$ a řešení je dáno větším z nich.
 - (1) f(n) je **polynomiálně menší** než $n^{\log_b a}$, která se nakonec prosadí.
 - (2) Obě funkce jsou stejného řádu a proto výsledkem je $\Theta(f(n)\log n) = \Theta(n^{\log_b a}\log n)$.
 - (3) Opak případu (1), f(n) je **polynomiálně větší** než $n^{\log_b a}$.
- Tyto 3 případy nepokrývají všechny případy.
 - Pokud je rozdíl mezi funkcemi menší než polynomiální, nelze tuto metodu použít!!!!!!

Příklad

Rovnice $t(n) = 2t(n/2) + n \log n$ není mistrovkou metodou řešitelná.

Příklady aplikace Mistrovské metody

Příklad

Rovnice

$$t(n)=6t(n/4)+n$$

$$a=6,\ b=4,\ n^{\log_4 6}\doteq n^{1.3}=\Omega(n) \quad\Rightarrow\quad f(n)=O(n^{\log_4 6-0.1})$$

$$\Rightarrow\quad \text{případ (1)}.\ \check{\mathsf{Cili}}$$

$$t(n)=\Theta(n^{\log_4 6}).$$

• Rovnice (MERGESORT)

$$t(n)=2t(n/2)+n$$
 $a=2$, $b=2$, $n^{\log_2 2}=n=\Theta(n)$ \Rightarrow případ (2). Čili
$$t(n)=\Theta(n\log n).$$

Rovnice

$$t(n) = 3t(n/4) + n$$

 $a=3,\ b=4,\ n^{\log_4 3}\doteq n^{0,7}=o(n)$ a platí, že $3\cdot (n/4)\leq cn$ pro nějakou c<1 \Rightarrow případ (3). Čili

$$t(n) = \Theta(n).$$

Rovnice

$$t(n) = 3t(n/4) + n^2$$

 $a=3,\ b=4,\ n^{\log_4 3}\doteq n^{0,7}=o(n^2)$ a platí, že $3\cdot\left(\frac{n}{4}\right)^2\leq cn^2$ pro nějakou c<1 \Rightarrow případ (3). Čili

$$t(n) = \Theta(n^2).$$

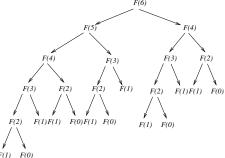

Fibonnacciho posloupnost

$$F(n) = \begin{cases} 0 & \text{if } n = 0, \\ 1 & \text{if } n = 1, \\ F(n-1) + F(n-2) & \text{if } n > 1. \end{cases}$$
 (20)

Označme $F(i)=f_i$. Fibonacciho posloupnost $F=\langle f_i \rangle_{i=0}^{\infty}$ je:

$$F = \langle 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, \ldots \rangle$$

Složitost rekurzivního výpočtu Fibonnacciho posloupnosti

Složitost rekurzivního algoritmu pro výpočet Fibonacciho čísla f_n je

$$t(n) = t(n-1) + t(n-2) + \Theta(1), \tag{21}$$

kde pro jednoduchost položíme t(0)=t(1)=1. Ukážeme nejprve řešení pro homogenní rovnici

$$t(n) = t(n-1) + t(n-2), (22)$$

která je **téměř** identická s definiční rovnicí pro výpočet Fibonacciho čísel, odlišnost je pouze v počáteční podmínce pro n=0, srovnej s (20).

$$F(n) = F(n-1) + F(n-2). (23)$$

Operátory nad posloupnostmi

Definice

Uvažujme dvě celočíselné nekonečné posloupnosti $X=\langle x_i\rangle_{i=0}^\infty$ a $Y=\langle y_i\rangle_{i=0}^\infty$. Definujme nad nimi následující binární a unární operátory (funkce):

- Sčítání dvou posloupností: $X + Y = \langle x_i + y_i \rangle_{i=0}^{\infty}$.
- Odčítání dvou posloupností: $X Y = \langle x_i y_i \rangle_{i=0}^{\infty}$.
- Násobení posloupnosti konstantou $a: aX = \langle ax_i \rangle_{i=0}^{\infty}$.
- **Posun** posloupnosti doleva a odstranění prvního prvku: $\mathbf{E}X = \langle x_i \rangle_{i=1}^{\infty}$.

Příklad

$$\begin{array}{l} \text{Nechť } D = \langle 2^i \rangle_{i=0}^\infty = \langle 1,2,2^2,2^3,2^4,\ldots \rangle. \\ \text{Pak } 2D = \langle 2,2^2,2^3,2^4,\ldots \rangle. \\ \mathbf{E} D = \langle 2,2^2,2^3,2^4,\ldots \rangle. \end{array}$$

Je zřejmé, že $2D=\mathbf{E}D$ a proto

 $\mathbf{E}D - 2D = \langle 0, 0, 0, 0, 0, \dots \rangle$ je **nulová** posloupnost.

Anihilátory

Věta

Operátory \mathbf{E} a a jsou distributivní vzhledem k+a —.

Příklad

$$\mathbf{E}X + aX = (\mathbf{E} + a)X.$$

Definice

Je dána posloupnost $X = \langle x_i \rangle_{i=0}^{\infty}$. Pak operátor O, pro který platí, že OX je nulová, je anihilátorem X.

Příklad

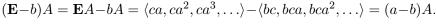
- Operátor $(\mathbf{E}-2)$ je anihilátorem posloupnosti D.
- Operátor $({\bf E}-1)$ je anihilátorem jakékoli konstantní posloupnosti $\langle c,c,c,c,\ldots \rangle$.

Anihilátory

Věta

Mějme dány nenulové konstanty a,b,c a celé číslo $k\geq 0$, Pak operátor $(\mathbf{E}-b)$ je anihilátorem geometrické posloupnosti $A=\langle ca^i\rangle_{i=k}^\infty$ právě když b=a.

Důkaz. Zvolme bez ztráty obecnosti k=0 a $A=\langle c, ca, ca^2, ca^3, \ldots \rangle$. $(\mathbf{E}-a)A=\mathbf{E}A-aA=\langle ca, ca^2, ca^3, \ldots \rangle-\langle ca, ca^2, ca^3, \ldots \rangle=\langle 0,0,0,0,0,\ldots \rangle.$ Nechť $b\neq a$. Pak

Důsledek

Pokud operátor $(\mathbf{E}-a)$ anihiluje posloupnost A, pak A musí být tvaru $\langle ca^i\rangle_{i=k}^{\infty}$ pro nějaké konstanty c>0 a $k\geq 0$.

Skládání operátorů

Protože operátory jsou v podstatě deterministické funkce nad posloupnostmi, lze je skládat (kombinovat).

Definice

$$(O_1O_2)X = O_1(O_2X).$$

Příklad

- \bullet c(dX) = (cd)X.
- $\mathbf{E}^2 X = \mathbf{E}(\mathbf{E} X) = \langle x_i \rangle_{i=2}^{\infty}$.
- $\bullet (\mathbf{E} a)(\mathbf{E} b)X = \mathbf{E}^2 X (a + b)\mathbf{E}X + (ab)X.$

Složené anihilátory

Z předchozího vyplývá, že na anihilaci kombinované posloupnosti $\langle c_1 a^i + c_2 b^i \rangle_{i=0}^{\infty}$ potřebujeme postupně aplikovat (v libovolném pořadí) anihilátory $(\mathbf{E}-a)$ a $(\mathbf{E}-b)$. Každý z nich si vezme na starost svou část a na druhou nemá vliv.

Důsledek

Pro $a \neq b$, pokud operátor $(\mathbf{E} - a)(\mathbf{E} - b)$ anihiluje posloupnost A, pak A musí být tvaru $\langle c_1 a^i + c_2 b^j \rangle_{i=k,j=l}^{\infty}$ pro nějaké konstanty c_1, c_2, k, l .

Věta

Anihilátorem Fibonacciho posloupnosti F je ${f E}^2-{f E}-1$.

Důkaz.

$$\mathbf{E}^{2}F = \langle f_{i+2} \rangle_{i=0}^{\infty} = \langle 1, 2, 3, 5, 8, 13, \ldots \rangle.
\mathbf{E}F = \langle f_{i+1} \rangle_{i=0}^{\infty} = \langle 1, 1, 2, 3, 5, 8, \ldots \rangle.
F = \langle f_{i} \rangle_{i=0}^{\infty} = \langle 0, 1, 1, 2, 3, 5, \ldots \rangle.$$

Tudíž
$$(\mathbf{E}^2 - \mathbf{E} - 1)F = \langle f_{i+2} - f_{i+1} - f_i \rangle_{i=0}^{\infty} = \langle 0, 0, 0, 0, 0, 0, \dots \rangle$$

Nerekurzivní výraz pro hodnotu Fibonacciho čísel

• Rozklad polynomu ${f E}^2 - {f E} - 1$. Jedná se o obyčejnou kvadratickou rovnici:

$$\mathbf{E}^2 - \mathbf{E} - 1 = (\mathbf{E} - \phi)(\mathbf{E} - \hat{\phi}),$$

kde $\phi=(1+\sqrt{5})/2\doteq 1.618034$ (hodnota zlatého řezu) a $\hat{\phi}=(1-\sqrt{5})/2=1-\phi=-1/\phi.$

 $oldsymbol{0}$ Generická podoba posloupnosti F je tedy

$$\langle c_1 \phi^i + c_2 \hat{\phi}^j \rangle_{i=k,j=l}^{\infty}$$

pro kterou lze počáteční podmínky $f_0=0$ a $f_1=1$ nejjednodušeji splnit volbou k=l=0 a kdy konstanty c_1 a c_2 vyjdou $c_1=1/\sqrt{5}$ a $c_2=-1/\sqrt{5}$.

Výsledný tvar je

$$f_n = F(n) = \frac{\phi^n - \hat{\phi}^n}{\sqrt{5}} = \frac{1}{\sqrt{5}} \left(\frac{1+\sqrt{5}}{2}\right)^n - \frac{1}{\sqrt{5}} \left(\frac{1-\sqrt{5}}{2}\right)^n$$
. (24)

Složitost kaskádní rekurze

- Rovnice (23) je tím vyřešena.
- Rovnice (21) pro složitost rekurzivního algoritmu pro výpočet
 Fibonacciho čísel se liší aditivními konstantami. Předpokládejme

$$t(n) = \begin{cases} 1 & \text{if } n = 0, \\ 1 & \text{if } n = 1, \\ t(n-1) + t(n-2) + k & \text{if } n > 1. \end{cases}$$
 (25)

- Anihilátorem je $(\mathbf{E} \phi)(\mathbf{E} \hat{\phi})(\mathbf{E} 1)$.
- Generické řešení je tedy

$$t(n) = c_1 \phi^n + c_2 \hat{\phi}^n + c_3.$$

- Konstanty lze vypočítat z okrajových podmínek pro n=0,1,2.
- Řešení je překvapivě jednoduché:

$$t(n) = (k+1)F(n+1) - k = \frac{k+1}{\sqrt{5}} \left(\phi^{n+1} - \hat{\phi}^{n+1} \right) - k$$